

Dosarul nr. 2r-23/2022
2-20130554-01-2r-11012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, I. Secrieru, I. Țurcan)

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Lipcean împotriva lui Nicolae Lungu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii neachitate,

împotriva încheierii din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 20 octombrie 2020, Ion Lipcean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Lungu cu privire la încasarea datoriei în mărime de 27 000 euro, dobânzii neachitate în mărime de 77 000 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Ion Lipcean împotriva lui Nicolae Lungu.

S-a încasat de la Nicolae Lungu, în beneficiul lui Ion Lipcean, datoria la împrumut în mărime de 27000 euro, în monedă națională la cursul oficial din ziua executării prezentei hotărâri, și cheltuielile de judecată în mărime totală de 445,20 lei.

S-a încasat de la Nicolae Lungu, în bugetul statului taxa de stat în mărime de 16204,86 lei, de plata căreia reclamantul a fost scutit de instanța de judecată.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în partea dobânzii solicitate (f.d.62).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Centru, solicitând casarea integrală a hotărârii, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, menționând că motivarea apelului va fi prezentată după redactarea hotărârii integrale în corespundere cu art. 365 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă (f.d.77-78). Concomitent, apelantul a înaintat cerere privind repunerea în termen a apelului împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă (f.d.72-74).

Prin încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului Nicolae Lungu cu privire la repunerea apelului în termen. A fost restituită cererea de apel depusă de Nicolae Lungu împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (f.d.91, 92-94).

La 17 noiembrie 2021, Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu a declarat recurs împotriva încheierii din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, menționând că instanța de apel i-a îngrădit dreptul la apărare deoarece avocatul Natalia Pruteanu, desemnat din oficiu, fiind antrenat la aceiași dată într-un alt proces de judecată la Curtea de Apel Bălți, prin cererea depusă la 02 noiembrie 2021 a solicitat amânarea examinării cererii privind repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Recurentul a invocat că instanța de apel deși a numit ședința de judecată fără a fi coordonată cu participanții la proces, nu a ținut cont de cererea de amânare înaintată de avocatul desemnat din oficiu să reprezinte interesele recurentului, cu atât mai mult că Nicolae Lungu a insistat referitor la participarea avocatului desemnat în ședința de judecată, având în vedere că prima instanță a judecat cauza în lipsa părților.

Recurentul susține că, la judecarea cauzei în fond, Nicolae Lungu nu a fost citat legal deoarece nu locuiește la adresa indicată în cererea de chemare în judecată - xxxx, dar locuiește în or. xxxx.

Recurentul a mai relatat că despre existența litigiului și despre hotărârea pronunțată la 24 iunie 2021 de Judecătoria Chișinău, sediul Centru a aflat la 23 septembrie 2021 de la executorul judecătoresc Alexandru Tcacenco, care i-a adus la cunoștință încheierea privind primirea spre executare a documentului executoriu și intentarea procedurii de executare nr. 020-675/2021.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, instanța de recurs constată că recursul depus la 17 noiembrie 2021 împotriva încheierii din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost expediată părților prin intermediul poștei electronice pentru cunoștință abia la 27 decembrie 2021 (f.d.103), iar alte documente care să ateste recepționarea acesteia de către recurent, la dosar lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (1)–(3) din Codul de procedură civilă prevede că, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 24 iunie 2021 (f.d. 62), în lipsa pârâtului Nicolae Lungu.

La caz, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 25 iunie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și a expirat la 26 iulie 2021 (având în vedere că 24 iulie 2021 a fost zi de sâmbătă).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă la 05 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, de către Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu. Concomitent, apelantul a înaintat cerere privind repunerea în termen a apelului împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă (f.d.72-74).

Recurentul își exprimă dezacordul cu soluția expusă în încheierea 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea apelului în termen și a fost restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (f.d.91, 92-94), invocând că la judecarea cauzei în fond, nu a fost citat legal deoarece nu locuiește la adresa indicată în cererea de chemare în judecată - xxxx, dar locuiește în or. xxxx.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Verificând circumstanțele cauzei prin prisma prevederilor legale citate, Colegiul reține că, deși, copia dispozitivului hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost expediată în adresa pârâtului Nicolae Lungu, la 25 iunie 2021 (f.d. 64), la materialele dosarului lipsește dovada recepționării copiei dispozitivului hotărârii nominalizate.

Corespunzător, instanța de recurs observă că la 23 septembrie 2021, Nicolae Lungu a fost înștiințat de către executorul judecătoresc Alexandru Tcacenco, despre intentarea procedurii de executare nr. 020-675/21 în temeiul documentului executoriu nr. 2-19782/20 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru privind încasarea datoriei de la Nicolae Lungu în beneficiul lui Ion Lipcean (f.d.76), și tot la aceeași dată, 23 septembrie 2021, a luat cunoștință cu materialele cauzei civile (f.d.68).

Totodată, Colegiul constată că, prima instanță a dispus judecarea cauzei în lipsa lui Nicolae Lungu, fiind citat public în corespundere cu art. 108 din Codul de procedură civilă, pentru ședința din 01 aprilie 2021, ora 11:00 (f.d.58), ședință care nu a avut loc din motivul aflării judecătorului în concediu medical (f.d.49), fiind stabilită ședința de judecată pentru data de 24 iunie 2021, ora 11:00.

În ceea ce privește invocarea recurentului precum că instanța de apel nu a ținut cont de cererea de amânare înaintată de avocatul Natalia Pruteanu, cu atât mai mult că Nicolae Lungu a insistat la participarea avocatului în ședința de judecată, având în vedere că prima instanță a judecat cauza în lipsa dânsului, instanța de recurs menționează următoarele.

Materialele cauzei atestă că prin cererea depusă prin intermediul poștei electronice la 02 noiembrie 2021, avocatul Natalia Pruteanu a solicitat amânarea examinării cererii privind repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, stabilită pentru 02 noiembrie 2021, ora 11:00, fiind în imposibilitate de a se prezenta, în legătură cu participarea în alt proces de judecată la

Curtea de Apel Bălți. Concomitent, a indicat zilele privind disponibilitatea de a participa la o eventuală ședință pentru data de 09.11.2021 până la ora 11:00, 16.11.2021 până la ora 14:00, 23.11.2021 până la ora 14:00, 07.12.2021, 16.12.2021, 21.12.2021, 23.12.2021, 27.01.2022, după ora 13:00 (f.d.87).

Cu toate acestea, instanța de apel a respins cererea de amânare și a considerat posibilă examinarea cererii privind repunerea în termen a apelului, examinând-o în lipsa avocatului Natalia Pruteanu.

Conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Din sensul normei de drept enunțate, instanța de recurs remarcă că, având în vedere împrejurările de fapt derulate, în circumstanțele în care din partea părții la proces parvine cerere de amânare a ședinței, condiționată de imposibilitatea motivată a prezentării în ședință de judecată, prin prisma art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urmează să o admită și să dispună amânarea examinării cauzei pentru a asigura un exercițiu eficient al dreptului garantat la un proces echitabil în aspectul dreptului la apărare și egalității armelor, cu excepția cazurilor când amânarea este fie nerezonabilă, fie dăunează intereselor unei bune administrări a justiției.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, respingând cererea de amânare și examinând cererea privind repunerea în termen a apelului, în lipsa reprezentantului lui Nicolae Lungu, avocatul Natalia Pruteanu, care se constată că, a fost în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată din 02 noiembrie 2021, anexând la cererea de recurs dovada implicării în alt proces de judecată (f.d.101-102), nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, instanța de apel urma să amâne ședința de judecată fixată pentru 02 noiembrie 2021, ora 11:00, stabilind o nouă ședință de judecată, ca ulterior după caz să aplice prevederile art. 206 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în cazul absenței nemotivate în ședința precedentă.

Instanța de recurs notează că, contrar mențiunii din procesul-verbal al ședinței de judecată din 02 noiembrie 2021, precum că Nicolae Lungu a lăsat la discreția instanței examinarea cererii de amânare înaintate de avocatul Natalia Pruteanu, din înregistrarea audio a ședinței de judecată rezultă cu certitudine că Nicolae Lungu a insistat referitor la participarea în ședința de judecată a avocatului său Natalia Pruteanu și amânarea ședinței de judecată, în care să se examineze cererea de repunere în termen a apelului.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, prin examinarea cererii privind repunerea în termen a apelului în lipsa avocatului Natalia Pruteanu, desemnat de Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat pentru apărarea drepturilor și intereselor lui Nicolae Lungu în prezentul litigiu, care a solicitat o singură dată amânarea ședinței de judecată, a fost încălcat dreptul acestuia la apărare.

Mai mult, instanța de recurs consideră că temeuri ce ar condiționa nerezonabilitatea amânării cauzei și/sau prejudicierea intereselor majore ale justiției, nu au fost prezente la caz, prioritatea urmând a fi acordată dreptului fundamental la un proces echitabil al apelantului Nicolae Lungu.

Având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Nicolae Lungu, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu.

Se casează integral încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Lipcean împotriva lui Nicolae Lungu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii neachitate, cu restituirea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh